

«Προβλήτα» Εδάφους
Land «Platform»

Σχεδιασμός νέας τοπιογραφίας της σκάλας της Ρέμβης.
Constructing the new topiography of Remvi's pier.

«Προβλήτα» Εδάφους
Land «Platform»

Σχεδιασμός νέας τοπιογραφίας της σκάλας της Ρέμβης.

Constructing the new topiografy of Remvi's pier.

Φοιτήτρια : Αλεξιάδου Σωτηρία
Επιβλέπουσα : Γαβρήλου Έβελυν

Περίοδος εκπόνησης: 2006-2007

Περίληψη

«Προβλήτα» εδάφους

Σχεδιασμός νέας τοπιογραφίας της σκάλας της Ρέμβης

Η διαδικασία επιχωμάτωσης στην Θεσσαλονίκη εφαρμόστηκε και εξακολουθεί να εφαρμόζεται, μετατρέποντας την ακτογραμμή και οργανώνοντας το θαλάσσιο όριο. Η πόλη με αυτό τον τρόπο αποκτά ένα καθορισμένο αστικό παραθαλάσσιο μέτωπο.

Οι προβλήτες ενέργησαν, σε αυτή την εικόνα σαν κεραίες εκτόνωσης προς την θάλασσα, σαν εν δυνάμει τρόποι και χώροι επικοινωνίας με άλλα σημεία της πόλης. Οι θαλάσσιες διαδρομές, ως αναψυχή ή εργασία, η ψυχαγωγία της παράκτιας ζώνης που περιλαμβάνει διαδρομές περιπάτου, χώρους πολιτισμού, χώρους εστίασης και παλιότερα κολύμβησης αποτελούν αφορμές και λύσεις της πρότασης.

Η πλατφόρμα της νέας γης φέρει δίπολα που αλληλοσυμπληρώνονται και δημιουργούν πρώτον μια εικόνα ψυχαγωγίας που απευθύνεται σε όλους και δευτέρων εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τους ψαράδες της περιοχής.

Μαρίνα ψαράδων (μόνιμη στάση) - Μαρίνα πολυτελών σκαφών (προσωρινή στάση)

Χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων - Χώρος στάθμευσης πλεούμενων

Εστιατόριο Fast Fish – Πολυτελές εστιατόριο «Ρέμβη»

Πολυτελές εστιατόριο «Ρέμβη»- Summer Pool Remvi

Ράμπα περαντζάδας –Σκάλα άμεσης επικοινωνίας

Ήχος ανοιχτής θάλασσας – Ήχος εγκλωβισμένης Θάλασσας

Η Καθημερινή Ανάγκη – Η Ψυχαγωγία.

Land «Platform»

Constructing the new topiografy of Remvi's pier.

Student : Alexiadou Sotiria
Professor : Gavrilou Evelin

2006-2007

Synopsis

Land «Platform»

Constructing the new topiografy of Remvi's pier.

The landfilling procedure is famous in Thessaloniki. As a result the coastline has turned into a rectilinear waterfront, losing all natural wharfs and shores.

The piers represent the expiation towards the sea. They are ways and places that communicate (connect) to other spots of the city. The sea courses, the seaside activities that include paved promenade, culture places, celebrated fish restaurants and former swimming shores were causations and solutions of this project.

The new land platform carries dipoles that work together and create firstly, the proper conditions of relaxation and entertainment for different groups of people and secondly the facilities that serve the fishermen of the area.

Trawler marina – Ship marina
Parking lot – Marinas
Fast Fish- Remvi Restaurant
Remvi Restaurant- Summer Pool Remvi
Promenade ramp - Urgent Stair
Sound of the sea- Sound of enclosed sea
The Everyday Need- The Entertainment

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

« Προβλήτα » Εδάφους
Land « Platform »

Σχεδιασμός νέας τοπιογραφίας της σκάλας της Ρέμβης.
Constructing the new topiography of Remvi's pier.

Φοιτήτρια : Αλεξιάδου Σωτηρία

Επιβλέπουσα : Γαβρήλου Έβελυν

Περίοδος εκπόνησης: 2006-2007

1. Καρτ ποστάλ (1934). Διακρίνονται τα κέντρα που «κρέμονται» στον λόφο.

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Η Καλαμαριά, ανατολικά της Θεσσαλονίκης, ως παραθαλάσσια περιοχή αποτέλεσε ιδανικό τόπο εγκατάστασης προσφύγων από τις παραθαλάσσιες περιοχές της Κωνσταντινούπολης και του Εύξεινου Πόντου, καθώς η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (Ε.Α.Π.) είχε ως στόχο την εγκατάσταση των προσφύγων σε αντίστοιχο χώρο με την πατρίδα τους και αν ήταν δυνατόν κατά κοινότητες, ώστε να μην χαθούν οι δεσμοί και οι σχέσεις που είχαν πριν την ανταλλαγή των πληθυσμών.

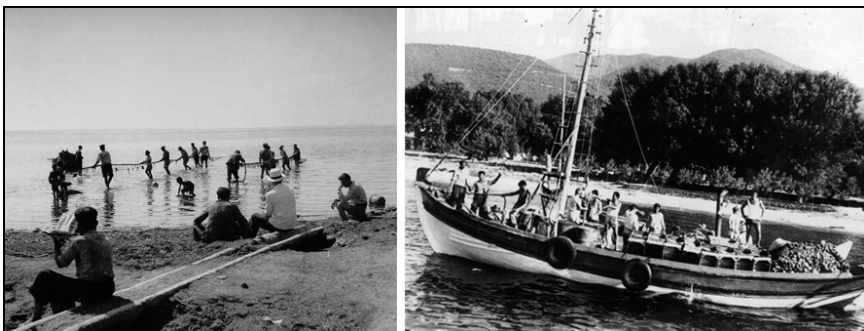
Οι οικισμοί που ιδρύονται σύμφωνα με αυτό το σχέδιο ήταν το Κατιρλί, το Κουρί, των Δέρκων, το Νέο Ρύσιον- Αρετσού και η Νέα Κρήνη¹.

Ο σχεδιασμός που ακολουθήθηκε για την δημιουργία των οικισμών σε γενικές γραμμές ήταν ο κλασικός τρόπος σχεδιασμού των προσφυγικών οικισμών. Η χάραξη των δρόμων είναι σε ιπποδάμειο σύστημα ακολουθώντας και αλλάζοντας φορές ανάλογα με τα φυσικά εμπόδια ή στοιχεία που συναντά ο δρόμος.

Στο θαλάσσιο μέτωπο όπου υπάρχει μεγάλη υψομετρική διαφορά ανάμεσα στην παραλιακή λεωφόρο και την ακτή (περίπου 9-15 m) δημιουργήθηκαν εγκαταστάσεις αναψυχής και υποδομές σχετικές με την αλιεία.

2. Η παράκτια ζώνη. Πηγή : Γ. Λυκίδης

3. Δύο τρόποι ψαρέματος, με δίκτυα από την ξηρά και με καΐκι. (1956)

¹ J. Rodriguez, *Οι Παραλιακοί Συνοικισμοί της Καλαμαριάς κατά τον Μεσοπόλεμο*. Η Καλαμαριά Γράφει Ιστορία 1940 – 1967. Από την Επιβίωση στη Δημιουργία. σ.211-16.

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η συγκοινωνία με την πόλη μπορούσε να γίνει με δύο τρόπους. Πρώτος ήταν ο χειρσαίος μέσω του τραμ μέχρι το Ντεπώ και κατόπιν μετεπιβίβαση σε μικρά λεωφορεία. Δεύτερος τρόπος ήταν οι βενζινάκατοι που ξεκινούσαν από την εξέδρα του Λευκού Πύργου και τερμάτιζαν στον Μπαξέ². Στο δρομολόγιο υπήρχε η στάση της Σκάλας του Κουρί και του Νέου Ρυσιού (Αρετσούς).

4. Πολικός

Ναυτίλος

Θεσσαλονίκη

5. Ποσειδών

Λευκή

Αγία Βαρβάρα

6. Η αποβάθρα του Λευκού Πύργου. Πηγή: Γ. Λυκίδης

² Περαία- Μπαξές (Νέοι Επιβάτες) – Αγία Τριάδα

«Σύρριζα με την υψωμένη παραθαλάσσια γη αμέτρητα κρεμαστά καφενεδάκια που τα τροφοδοτούσαν οι ψαράδες με εκλεκτά θαλασσινά. Στρείδια λαχταριστά, ροζ μπαρμπούνια, μύδια, καλαμάρια και το φεγγαρόφωτο να παιχνιδίζει στο κύμα.»

Α. Στεργίου *Η Καλαμαριά, χθες, σήμερα, αύριο*, σ. 26

7. Ο χορός των θαμώνων στην Ρέμβη.

Η παραλιακή ζώνη από το Καραμπουρνάκι μέχρι την Νέα Κρήνη από τον μεσοπόλεμο μέχρι και σήμερα, αποτελούσε πυρήνα ψυχαγωγίας. Η ψυχαγωγία περιελάμβανε το κολύμπι στα καθαρά τότε νερά, το φαγητό σε κάποια ψαροταβέρνα και τέλος τον χορό και το τραγούδι στα κρεμαστά μαγαζιά με θέα την θάλασσα³. Όσα κέντρα ήταν παραθαλάσσια έτειναν να οικειοποιούνται την αμμουδιά μπροστά από το μαγαζί τους και να την μετατρέπουν σε ιδιωτική πλαζ.

«(η Αρετσού) ρομαντικό λιμάνι με τις αραγμένες χρωματιστές βάρκες στην αμμουδιά και ψηλά στην σειρά, τα κρεμαστά καφενεδάκια. Την νύχτα σαν άναβαν τις λάμπες ασετιλίνης και το φεγγάρι έπαιζε με το κύμα κάτω χαμηλά, το τοπίο γινόταν μαγικό.»

Α. Στεργίου, – Ε.
Μπιρμπίλη. Αρετσού –Νέο Ρύσιο
διαχρονική πορεία. σ. 98

Στις κοσμικές ταβέρνες της περιοχής συγκαταλέγονταν ο «Χαμόδρακας» που αποτελούσε ξεχωριστή περίπτωση. Ήταν ένα περίπλοκο σύστημα με τaráτσες και υπόστεγα. Είχε πολλή κίνηση καθώς εκεί γινόταν και η αγορά των φρέσκων ψαριών. Λειτουργούσε και ως πλαζ.

Ανατολικότερα μετά το κτήμα Παπά και το κτήμα Γεωργιάδη βρισκόταν τα μαγαζιά «Ρέμβη», «Βράχος», «Παλίρροια» του Ζαμπέτογλου με την γνωστή πλαζ. Σημαντικότερο αυτών η Ρέμβη, που λειτουργούσε και ως πλαζ από το 1948⁴ και που έδωσε το τοπωνύμιο «Ρέμβη» στο συγκεκριμένο σημείο του παραλιακού μετώπου.

³ Χ. Ζαφείρης, *Θεσσαλονίκης Τοπιογραφία*, σ. 260

⁴ Α. Στεργίου, Ε. Μπιρμπίλη, *όπ.π.* σ.69, 100-102.

8. Παραλιακά κέντρα το 1934. Στον λόφο διακρίνεται ο «Παράδεισος» Κεντράκια στην ακτή, βάρκες και δίχτυα στην αμμουδιά. Πηγή: *Η Καλαμαριά γράφει ιστορία 1940-1967*.

Ο ΔΗΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

1950 – 1970

Η περιοχή της παραλιακής ζώνης της Καλαμαριάς, κατά μήκος του αιγιαλού από το Καραμπουρνάκι έως την Νέα Κρήνη, διατήρησε τον χαρακτήρα της αναψυχής. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 υπάρχει η προοπτική της τουριστικής αξιοποίησης της περιοχής, η οποία επικεντρώνεται στην Αρετσού. Το 1951 η περιοχή ανακηρύσσεται «τουριστικός τόπος» από τον Δήμο Καλαμαριάς.

Αρχικός στόχος ήταν η επέκταση της παλιάς παραλίας να φτάσει μέχρι το Καραμπουρνάκι ώστε να δημιουργηθεί μία από τις μεγαλύτερες παραλιακές ζώνες με ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων αναψυχής.

Αλλά σχέδια για την αποκατάσταση και ανάδειξη της περιοχής ήταν η επισκευή της αποβάθρας της Νέα Κρήνης, η κατασκευή αποβάθρας στο Καραμπουρνάκι και κατασκευή της ιχθυόσκαλας.

Το 1953 ξεκινά η διάνοιξη της «τουριστικής οδού» δηλαδή της παραλιακής λεωφόρου από την οδό Θ. Σοφούλη έως την οδό Ν. Πλαστήρα. Το 1957 στα πλαίσια εξωραϊσμού της περιοχής δεντροφυτεύεται η λεωφόρος στο τμήμα της Αρετσούς.

Η ΑΛΙΕΙΑ

Οι πρόσφυγες με την έλευση τους στην νέα πατρίδα φρόντισαν να αγοράσουν καΐκια, μεταχειρισμένα στην πλειοψηφία και άρχισαν να ψαρεύουν στον Θερμαϊκό κόλπο, κυρίως στην δυτική πλευρά προς την Μεθώνη. Την δεκαετία του 1960 το 50% του πληθυσμού είχε ως ασχολία την αλιεία. Τα καΐκια, τα γρι-γρι, οι μηχανότρατες και οι κουρήτες (βάρκες πλατιές που τις χρησιμοποιούσαν στο Τσεσμέ τις Μ. Ασίας, από όπου καταγόταν) πωλούσαν την ψαριά τους στην ιχθυόσκαλα της Μπότσαρη στη Σαλαμίνα ή μπορούσαν να εκφορτώνουν και να μεταπωλούν τα ψάρια τους αλλού. Το αίτημα των αλιέων για την δημιουργία ιχθυόσκαλας δεν υλοποιήθηκε ποτέ. Από την δεκαετία του 1970 οι αλιείς της περιοχής άρχισαν να μειώνονται καθώς το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων και η σύνθεση του πληθυσμού άλλαζαν.⁵

9. Οι ψαράδες της Αρετσούς (1957)

ΟΙ ΤΑΡΣΑΝΑΔΕΣ

Η ύπαρξη των σκαφών δημιουργούσε ανάγκες ανάπτυξης ταρσανάδων- καρνάγιων. Τα λίγα μικρά ναυπηγεία που δημιουργήθηκαν στην παραθαλάσσια ζώνη της Καλαμαριάς μεταφέρθηκαν προς το αεροδρόμιο, όταν η περιοχή έγινε περισσότερο τουριστική.⁶

⁵ Καβάλα Μαρία, *Η οικονομική και επαγγελματική ζωή*, Ι.Α.Π.Ε., *Η Καλαμαριά στο Μεσοπόλεμο (1920 –1940), Πρόσφυγες, Δημιουργώντας τη Νέα Πατρίδα*.σελ.199-201

⁶ Εκεί λειτουργούν μέχρι σήμερα. ό.π. σελ. 201

ΟΙ ΡΙΖΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

ΚΤΙΡΙΑΚΟ ΑΠΟΘΕΜΑ

Σήμερα ο προσφυγικός οικισμός έχει αλλάξει λόγω της ανοικοδόμησης με το σύστημα της αντιπαροχής. Αποτέλεσμα είναι τα μεγάλα και πυκνοδομημένα οικοδομικά τετράγωνα με πενταόροφες και εξαώροφες οικοδομές, καθώς ο μέσος συντελεστής δόμησης της περιοχής είναι 2.10. Η πόλη εξαπλώνεται προς τα ανατολικά χωρίς να αφήνει δημόσιους ελεύθερους χώρους στον αστικό ιστό, με εξαίρεση τμήματα που δεν εντάσσονται στο σχέδιο πόλης.

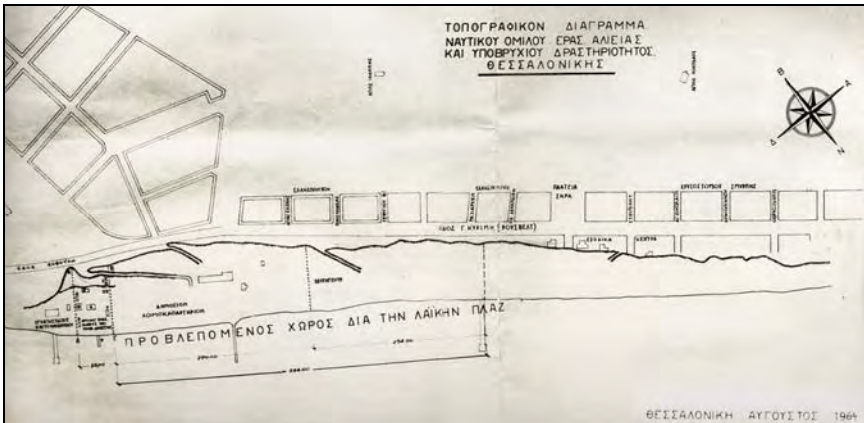

10. Συντελεστές δόμησης της Καλαμαριάς.

ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΓΡΑΜΜΗ - ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΕΙΣ

Στα πλαίσια της ανάπτυξης της τουριστικής εξέλιξης και της εξυπηρέτησης αναγκών των αλιέων προγραμματίστηκαν 2 μεγάλες επιχωματώσεις στο παραλιακό μέτωπο της Αρετσούς και της Νέας Κρήνης.

Η πρώτη πραγματοποιήθηκε στην περιοχή του απολυμαντηρίου στα τέλη της δεκαετίας του 1960 για λογαριασμό του Ε.Ο.Τ. που ιδρύει, το 1967, την τουριστική πλαζ και την τουριστική μαρίνα της Αρετσούς⁷.

11. Χώρος επιχωμάτωσης για το έργο του Ε.Ο.Τ. (1964)

12. Η μαρίνα που δημιουργείται την ίδια περίοδο με την πλαζ του Ε.Ο.Τ., της οποίας τμήμα βλέπουμε στα αριστερά της εικόνας.

Πηγή: *GoogleEarth*

⁷ Δεν επιτρεπόταν η προσάραξη των σκαφών των αλιέων. Ανδρεάδου Τ. Καλαμαριά, *συνθήκες και προβλήματα κατοικίας* σ.18-19

Την περίοδο εκείνη είχε πραγματοποιηθεί ήδη η επιχωμάτωση της Νέας παραλίας με μπάζα από την Πυρίκαυστο και την υπόλοιπη πόλη, όπου εμφανιζόταν έντονη οικοδομική δραστηριότητα.

13. Η Νέα Παραλία κατά την διαδικασία επιχωμάτωσης (1960)

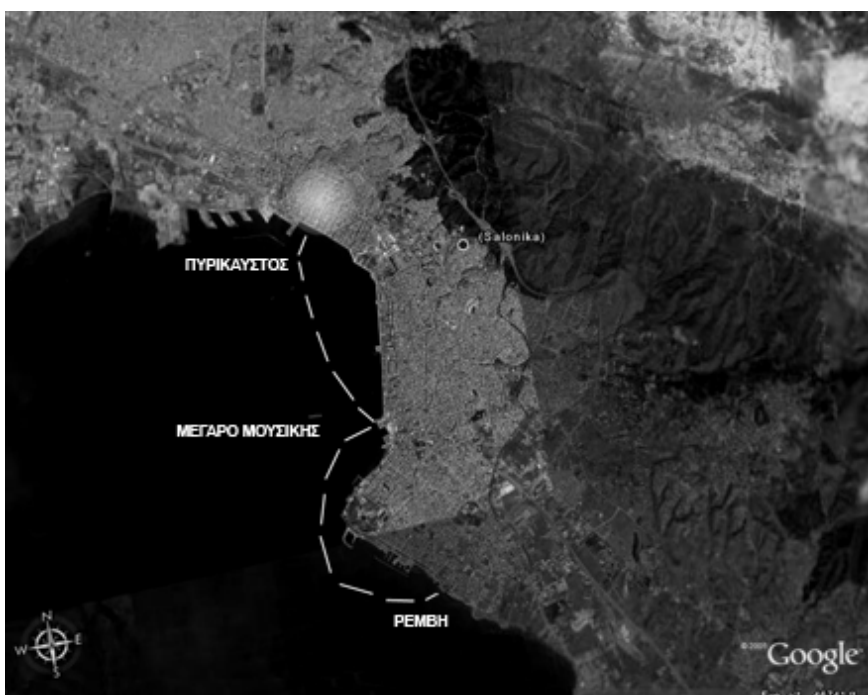
Το δεύτερο μεγάλο έργο επιχωμάτωσης εγκρίθηκε το 1995⁸ με στόχο να δημιουργηθεί ένα αλιευτικό καταφύγιο, δηλαδή μια μαρίνα για τους αλιείς, καθώς κάποιες συμπληρωματικές επιχωματώσεις που πραγματοποιηθήκαν στην περιοχή⁹ δεν προστάτευαν τα σκάφη από τα θαλάσσια ρεύματα και τον Βαρδάρη. Η έμπληση ξεκίνησε το 1997 στην σκάλα της Νέας Κρήνης στην περιοχή της Ρέμβης, με στόχο την ολοκλήρωση των εργασιών τον Σεπτέμβριο του 2000. Η προγραμματισμένη επιχωμάτωση ήταν εμβαδού 35000 μ². Σήμερα έχει πραγματοποιηθεί 9100μ², με υλικό που προέρχεται από την εκσκαφή θεμελίωσης του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

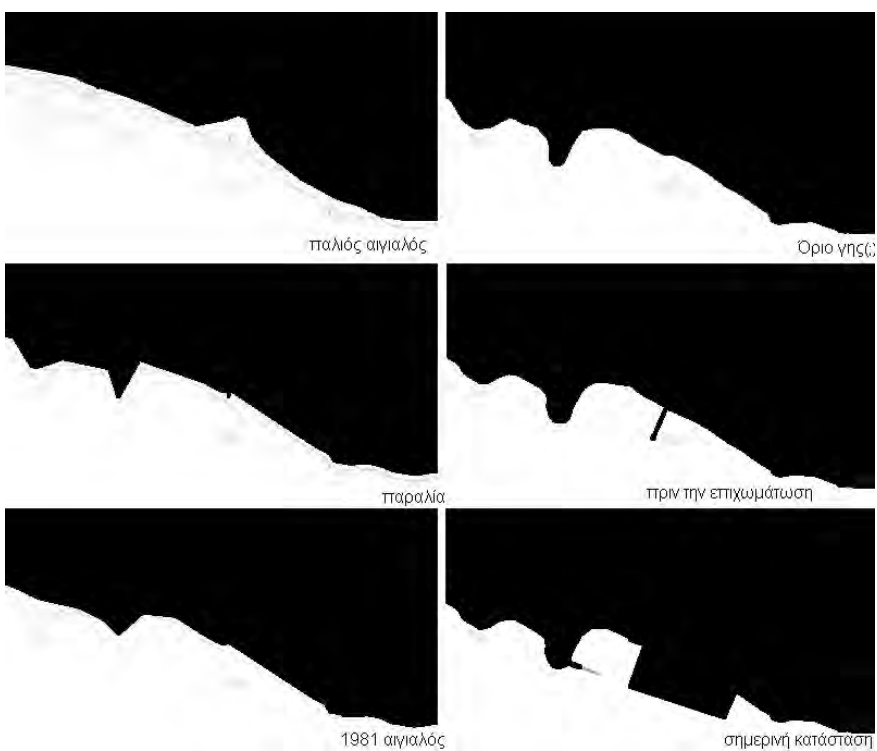
14. Η αρχή του έργου στην περιοχή μελέτης (1997)

⁸ Διάταγμα Έμπλησης Π.Δ. 24/8/95 Φ.Ε.Κ. 644^Α/6-9-95

⁹ Η έκταση που στεγάσει σήμερα τον συνεταιρισμό των αλιέων και που αποτελεί Τουριστικό δημόσιο κτήμα με το Β.Δ. 228/71 και ΦΕΚ 68^Α/71. Η διοίκηση και διαχείριση του κτήματος ανήκει στον ΕΟΤ(ΦΕΚ 440β/71)

15. Το ταξίδι της γης.

16. Οι αλλαγές του ορίου γης – θάλασσας στο σημείο μελέτης

ΑΚΡΙΒΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Ο χώρος που αποτελεί την περιοχή επέμβασης είναι το θαλάσσιο μέτωπο και το αστικό κενό που δημιουργείται στο ύψος της «Ρέμβης».

Η ευρύτερη περιοχή χαρακτηρίζεται ως περιοχή αμιγούς και γενικής κατοικίας, σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Καλαμαριάς του 1998. Αυτό προέκυψε λόγω της οικοπεδοποίησης και της πυκνής οικοδόμησης των κτημάτων Παππά και Γεωργιάδη.

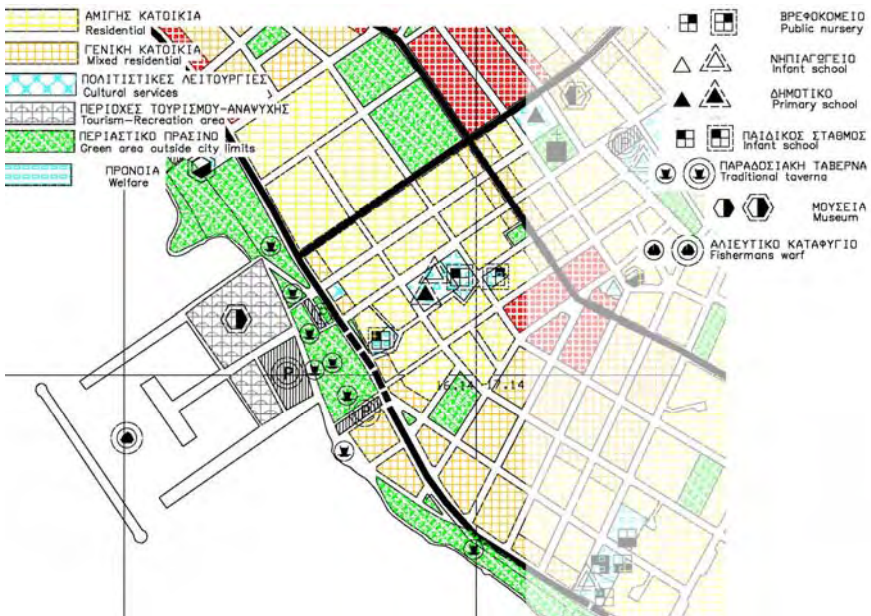
Τοπίσματα της περιοχής είναι το νοσοκομείο Παναγία που δεσπόζει στο παραλιακό μέτωπο και το εστιατόριο Ρέμβη λόγω της χρόνιας εμφάνισής τους στην περιοχή.

17. Γενική όψη της Αρετσούς. Διακρίνεται το νοσοκομείο «Παναγία»

Αξιοσημείωτες είναι οι δύο μεγάλες περιοχές που έχουν μείνει εκτός σχεδίου πόλεως, για άγνωστο λόγο. Το σχήμα τους είναι ορθογωνικό με το στενό μέτωπο στραμμένο προς την θάλασσα. Περιβάλλεται από 5 και δορόφες οικοδομές και συνιστούν αστικά κενά, κενά λειτουργίας.

Στο τμήμα ενδιαφέροντος, σύμφωνα με το ρυθμιστικό σχέδιο, προβλέπεται η ανέγερση πολυωρόφων κτιρίων με συντελεστή δόμησης 2,1. Επίσης υπάρχει σχεδιασμός για σχολεία και νηπιαγωγεία. Τέλος υποστηρίζεται η διατήρηση της αναψυχής στο παραλιακό μέτωπο και στο παραλιακό ύψωμα.

18. Χάρτης προτεινόμενων χρήσεων περιοχής.

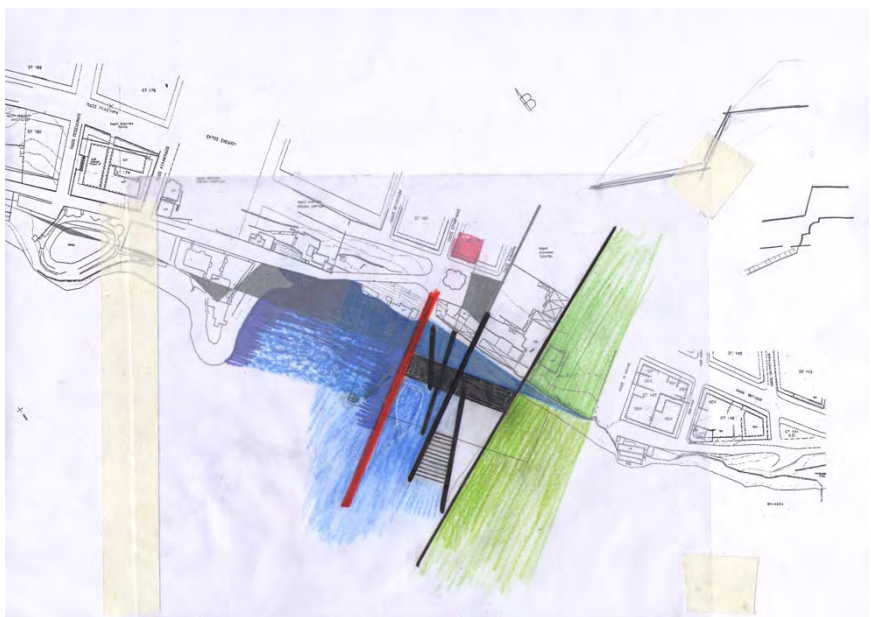
19. Αεροφωτογραφία του 1938. Διακρίνεται η σκάλα της Νέας Κρήνης, τα κτήματα Παπά και Γεωργιάδη και η «Συνοικία των Εξοχών». Πηγή: Αρχείο Ι.Α.Π.Ε.

20. Αεροφωτογραφία σημερινής κατάστασης. (2007) πηγή: *Googleearth*

21. Ανάλυση της σημερινής κατάστασης στην περιοχή.

22. Σκίτσο πρώτης αντίδρασης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΘΕΣΗΣ

Η επιχωμάτωση, η ανάμνηση της σκάλας και των παραθαλάσσιων κέντρων αναψυχής υπήρξαν οι κατευθύνσεις της διπλωματικής εργασίας.

Η πρώτη αντίδραση σε σχέση με την επιχωμάτωση ήταν αρνητική. Η περιοχή άλλαξε ριζικά χαρακτήρα εμφανίζοντας μια κατάσταση στασιμότητας για περίπου μια δεκαετία. Το έργο που θα βοηθούσε τους ψαράδες και θα αποτελούσε πόλο έλξης για τους Θεσσαλονικείς, λόγω των εγκαταστάσεων αναψυχής, έμεινε σε αρχικό στάδιο. Οι αντιδράσεις για το έργο και κυρίως για το εμβαδόν της έμπλησης ήταν πολλές. Αρχιτεκτονικές μελέτες και διαγωνισμοί που αφορούν το συγκεκριμένο τμήμα της πόλης έθεσαν ερωτήματα και αντιρρήσεις.

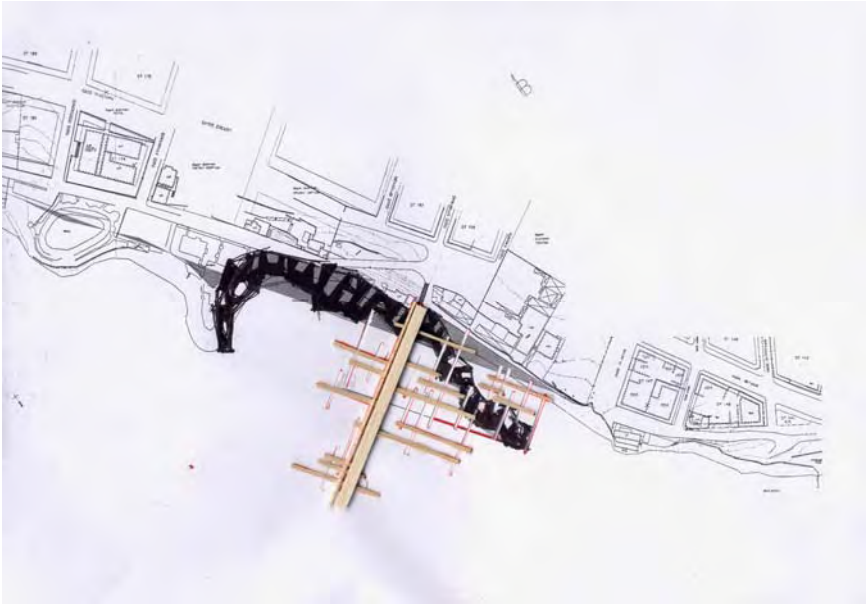
Η δεύτερη σκέψη ως προς την συγκεκριμένη επιχωμάτωση ήταν η μετακίνηση του υλικού από τόπο σε τόπο. Ήδη είχε σχηματιστεί από μπάζα της εκσκαφής θεμελίωση του Μεγάλου Μουσικής Θεσσαλονίκης. Η γη σε εκείνο το σημείο ήταν ήδη τμήμα επιχωμάτωσης από υλικό που προερχόταν από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Το ταξίδι της γης, η εκσκαφή, η μετακίνηση και η δημιουργία νέας τοπογραφίας ήταν έννοιες που ελήφθησαν υπόψη.

Η σκάλα και η λειτουργία της αποτελούν τον πυρήνα της επέμβασης. Στο σημείο λειτουργούσε σκάλα ως αποβάθρα–στάση στο θαλάσσιο συγκοινωνιακό δίκτυο του Θερμαϊκού. Η πρόταση για την επανίδρυση της θαλάσσιας συγκοινωνίας, που συζητείται έντονα από το 1997, χωρίς να έχει υλοποιηθεί ακόμα, δίνει την δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί στο πρόγραμμα και να επανέλθει η λογική της προβλήτας.¹⁰

Οι ταβέρνες, τα κέντρα αναψυχής και ειδικά η «Ρέμβη έχουν δημιουργήσει παράδοση ετών στο σημείο της επέμβασης. Αποτελούσαν και αποτελούν τοπόσημα. Δεν θα μπορούσαν να αγνοηθούν και να αντικατασταθούν από νέες λειτουργίες που δεν υποστηρίζουν αντίστοιχο πρόγραμμα.

Τέλος, ο αρχικός λόγος δημιουργίας της επιχωμάτωσης δηλαδή το καταφύγιο των αλιέων κρίθηκε σημαντική κατεύθυνση καθώς έτσι θα συγκεντρωθούν οι ψαράδες που αράζουν σε γειτονικά λιμανάκια και θα αποκτήσουν τις κατάλληλες υποδομές ώστε να διευκολυνθούν και με αυτό τον τρόπο να διατηρηθεί η αλιεία ως επάγγελμα στην περιοχή.

¹⁰ Στα πλαίσια της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης Θεσσαλονίκη 1997 έγινε ένα κάλεσμα αρχιτεκτόνων για τον σχεδιασμό προβλητών στο δρομολόγιο Λιμάνι – Αεροδρόμιο.

23. Μακέτες πρόθεσης.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η πλατφόρμα νέας γης χωρίζεται σε δύο βασικούς τομείς, την πλευρά της πόλης ως το όριο με την θάλασσα και το «νησί» που δημιουργείται ακριβώς μπροστά. Τα δυο τμήματα ενώνονται με την γέφυρα-προβλήτα και δευτερευόντως με μια σύντομη σκάλα.

Το πρώτο τμήμα αποτελείται από ένα στεγασμένο διάδρομο (1) και χώρο παιχνιδιού για παιδιά (2). Όλο το κομμάτι λειτουργεί και ως στέγαση για τμήμα του parking (3) που βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο.

Στο όριο με την θάλασσα δεσπόζει η «προβλήτα της Ρέμβης» (4) και δίπλα ένας «βυθισμένος» κήπος (5). Η «Ρέμβη» είναι ένα πολυτελές εστιατόριο με ανοιχτές κουζίνες και δυνατότητα σερβιρίσματος στους περιμετρικούς πάγκους ή σε τραπέζια από όπου πάντα υπάρχει οπτική επαφή με την θάλασσα.

Τέλος, στο επίπεδο της θάλασσας έχουν δημιουργηθεί μερικές αποθήκες (6) ώστε οι ψαράδες να μπορούν να αποθηκεύουν της βάρκες τους όταν δεν χρησιμοποιούνται.

Η γέφυρα ορίζει την πορεία κατάβασης προς την αποβάθρα αναμονής και γενικά το νησί. Στον όροφο υπάρχει το εστιατόριο «Fast Fish» (7), όπου προσφέρεται ψάρι με την λογική του “πρόχειρου φαγητού”. Ο όροφος έχει σε τμήμα της περιμέτρου πάγκους και τραπέζια ώστε κάποιος να μπορεί να απολαύσει το φαγητό του και την θέα προς τον Θερμαϊκό και το αεροδρόμιο.

Η τροφοδοσία του «Fast Fish» και της «Ρέμβης» θα μπορούσε να γίνει σε συνεργασία με τους ψαράδες που θα αράζουν τις βάρκες τους στην μαρίνα (8) που βρίσκεται μπροστά από τις εγκαταστάσεις του συνεταιρισμού (9). Ο συνεταιρισμός λειτουργεί δύο κτίρια. Στο κυρίως φιλοξενούνται 2 γραφεία, εγκαταστάσεις Η/Υ και ένα μικρό αμφιθέατρο. Στο δεύτερο κτίριο υπάρχουν τουαλέτες και ένα μικρό καφενείο.

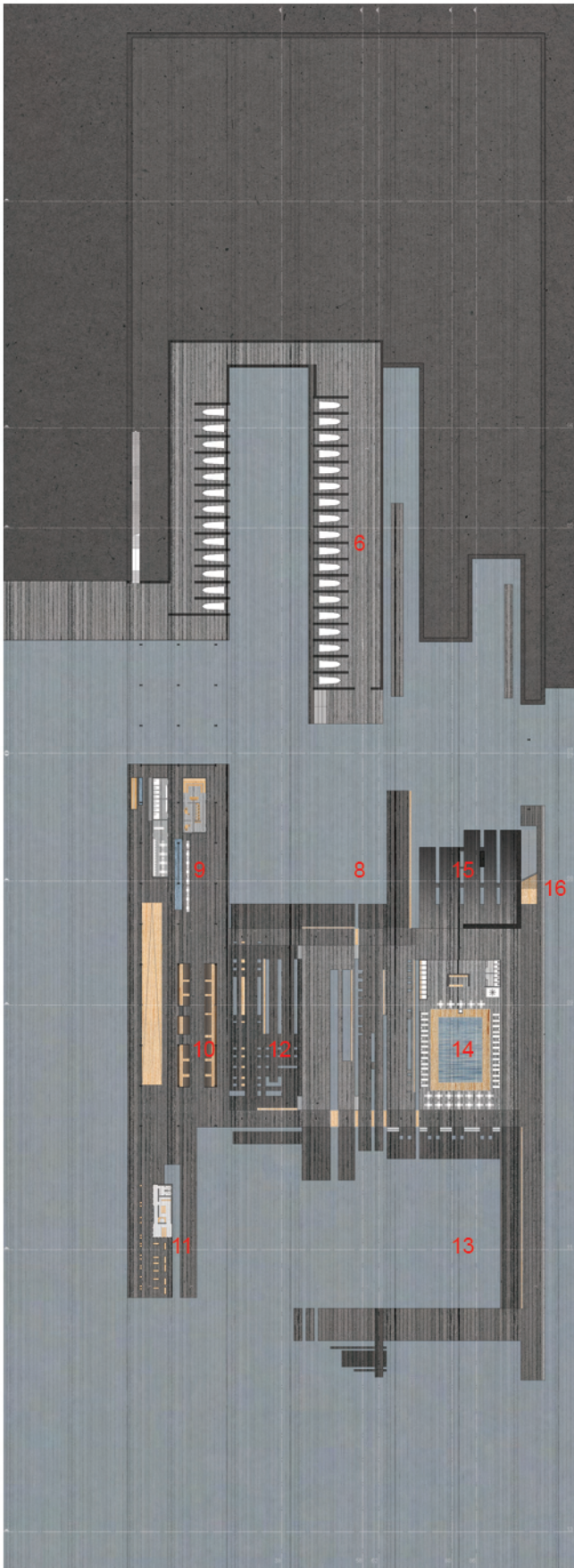
Στην συνέχεια των εγκαταστάσεων του συνεταιρισμού υπάρχουν τα μαγαζιά της ψαραγοράς (10) που συγκεντρώνονται σε δύο παράλληλα κτίρια. Στο τέλος του διαδρόμου υπάρχουν οι εγκαταστάσεις αναμονής των πλοιαρίων της συγκοινωνίας και το εκδοτήριο των εισιτηρίων (11).

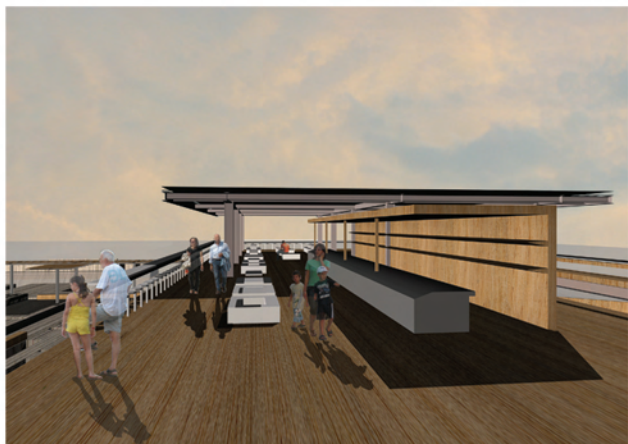
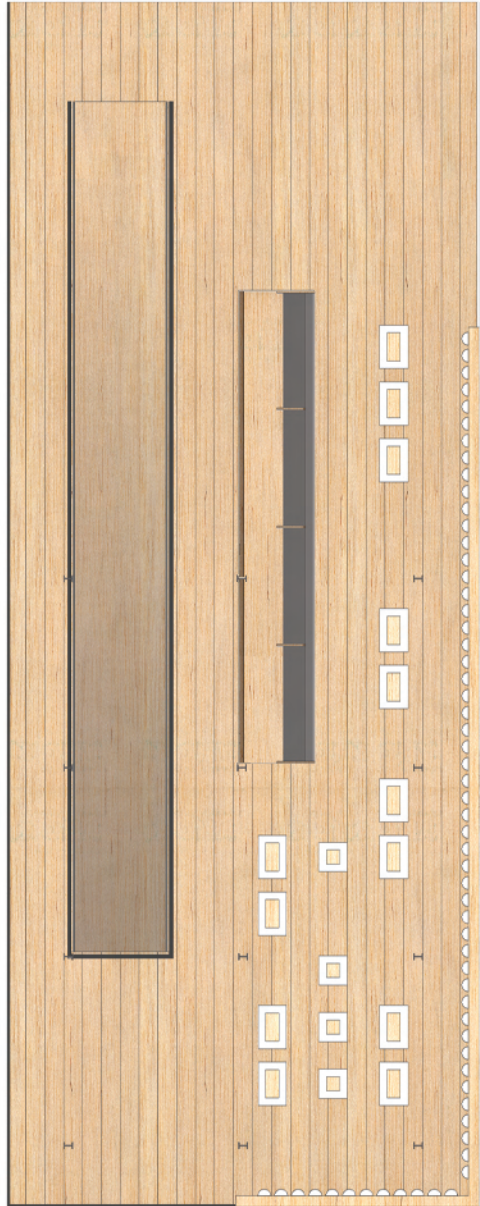
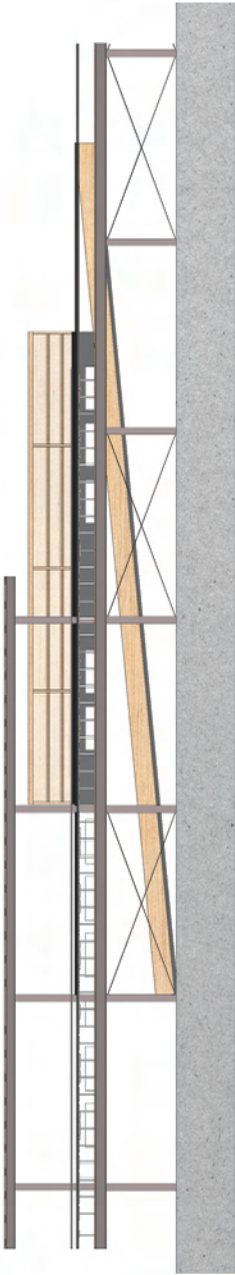
Στην συνέχεια είναι ο κήπος με τους ήχους του νερού (12). Ένα σύστημα με τρύπες διαφορετικού βάθους και σχήματος που παράγουν διαφορετικούς ήχους νερού σύμφωνα με τον παφλασμό των κυμάτων. Το τμήμα αυτό τις απογευματινές ώρες σκιάζεται και αποτελεί εξίσου ιδανικό τόπο για την απόλαυση του fast fish.

Η μαρίνα των σκαφών των επισκεπτών (13) είναι το δεύτερο σημείο προσάραξης πλεούμενων. Στην συνέχεια της μαρίνας βρίσκεται το θερινό μαγαζί της Ρέμβης (14) με πίσινα και τις αντίστοιχες εγκαταστάσεις (αποδυτήρια, ξαπλώστρες, ντουζιέρες, τουαλέτες, ναυαγοσωστικό κέντρο και μπαρ).

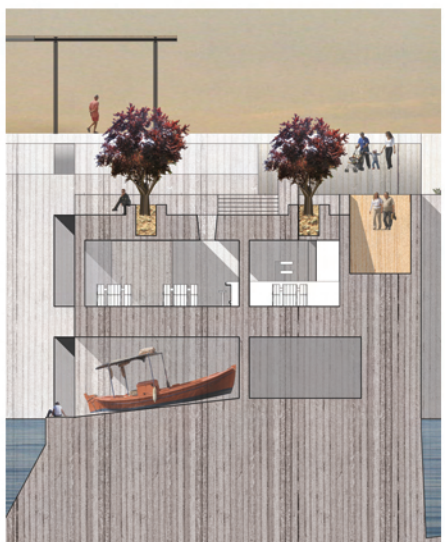
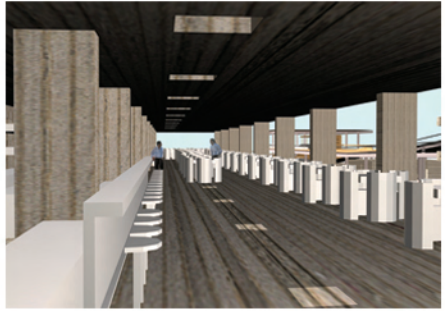
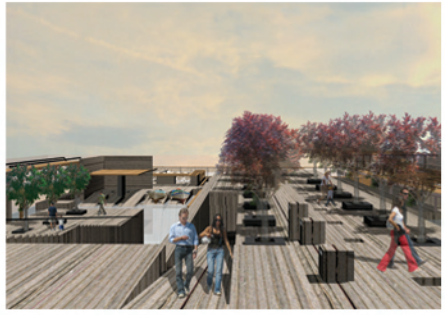
Στο πίσω τμήμα δημιουργείται ένα μικρό καρνάγιο (15) για τις άμεσες ανάγκες των ψαροκάικων που αράζουν στην μαρίνα. Από το καρνάγιο ξεκινά και η σκάλα (16) που επιστέφει στο πάνω τμήμα της επέμβασης.

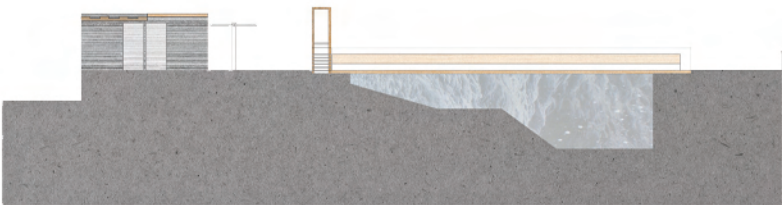
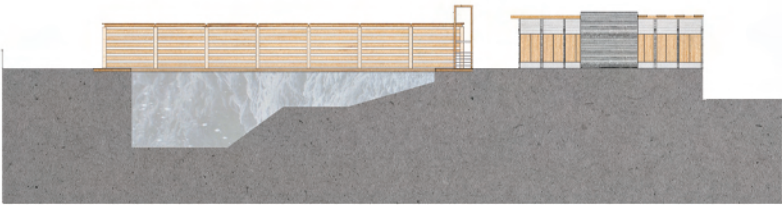
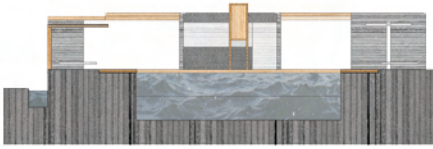

FAST FISH PLACE

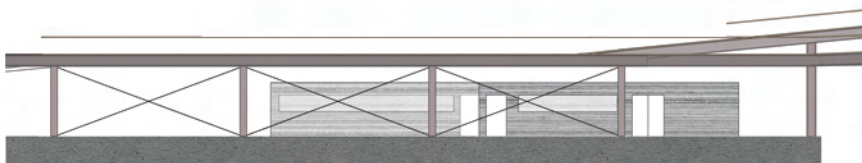
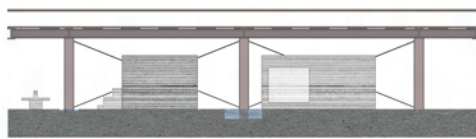
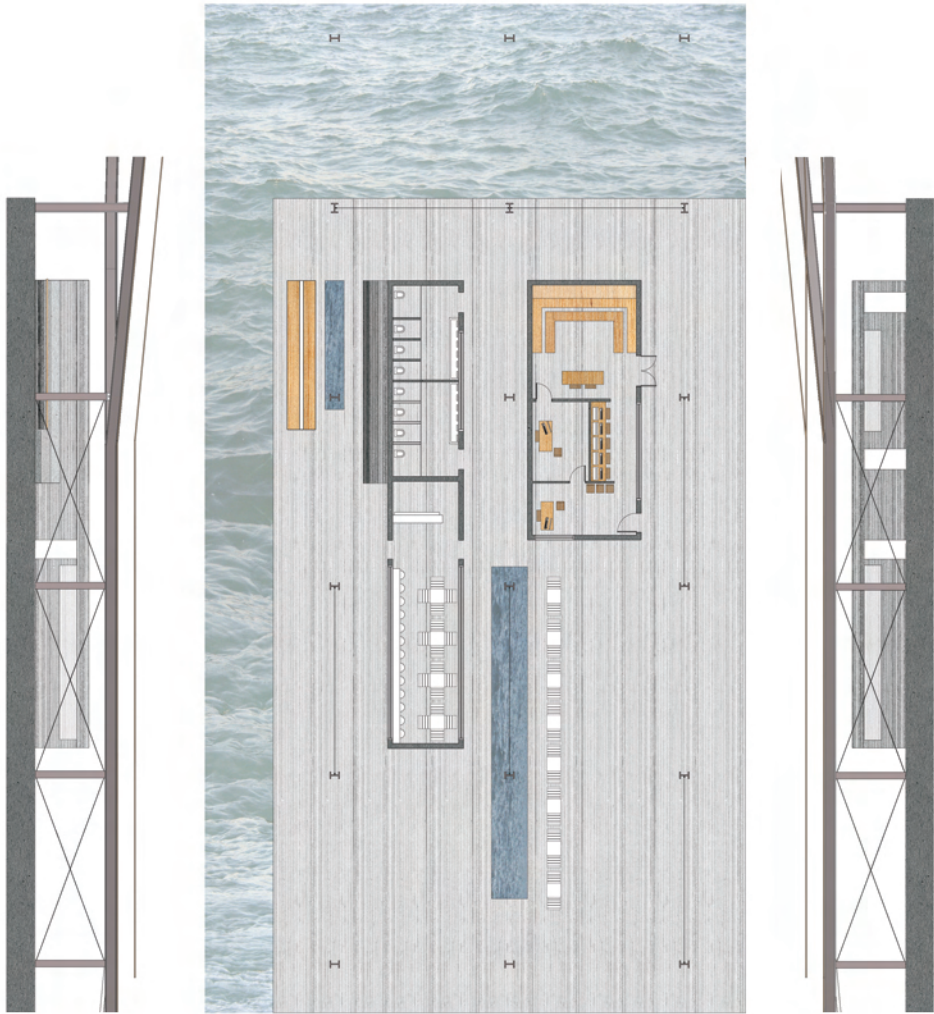

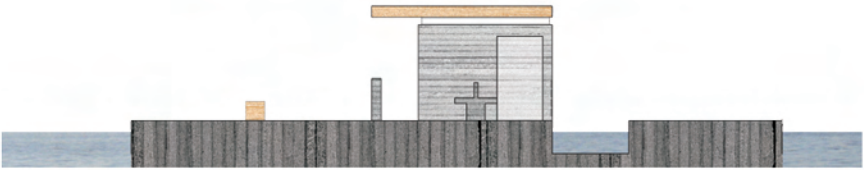
PEMBH RESTAURANT

SUMMER POOL REMVI

ΑΝΑΜΟΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ

Η κεντρική ιδέα ήταν η κάλυψη του αστικού κενού με ήπιες λειτουργίες για όλη την πόλη και αποφυγή ανέγερσης οικοδομών. Η προβλήτα αναψυχής και παιχνιδιού μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά και ως συνέχεια των εγκαταστάσεων εκπαίδευσης που χωροθετήθηκαν, από το ρυθμιστικό σχέδιο, στο γειτονικό οικοδομικό τετράγωνο. Η προβλήτα αντιπροσωπεύει την είσοδο στην θάλασσα χωρίς όμως να αποτελεί αδιέξοδο. Αντίθετα αποτελεί διέξοδο και τρόπο επικοινωνίας με αντιστοίχους τόπους της πόλης.

Επιθυμία ήταν:

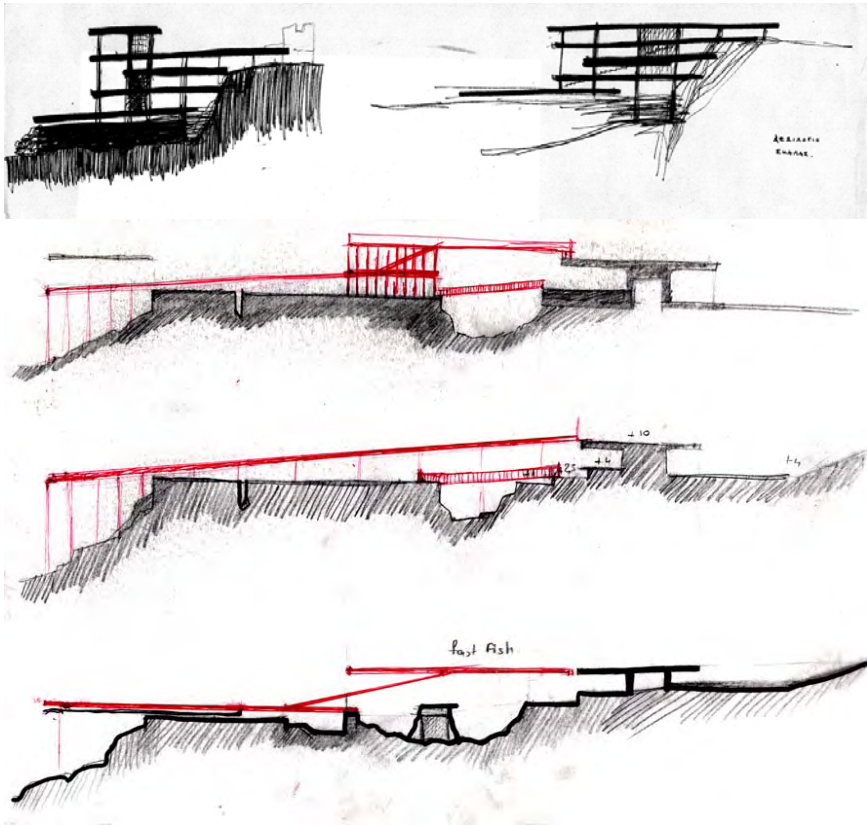
η διατήρηση του δεντροφυτεμένου και υψομετρικά απότομου μετώπου με τοποθέτηση λειτουργιών αναψυχής

η χρήση της επιχωμάτωσης ως «νησί» με περιμετρική κυκλοφορία του νερού ώστε να αποφευχθούν οι δυσάρεστες συνέπειες των λιμναζόντων νερών

η μείωση της επιφάνειας επιχωμάτωσης που προγραμματιζόταν κατά το μισό

στο νησί να υπάρχουν διαχωρισμένοι ο πυρήνας εγκαταστάσεων που αφορά τους ψαράδες και ο πυρήνας εγκαταστάσεων που αφορά τους επισκέπτες

η γέφυρα να κυριαρχεί στο νέο τοπίο και επαναφέρει την εικόνα της σκάλας με νέο τρόπο.

24. Σκίτσα για την κατασκευή της σκάλας.

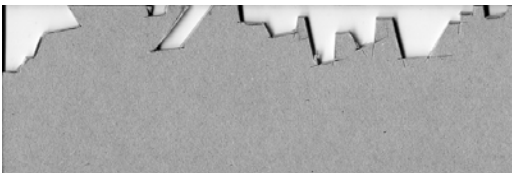
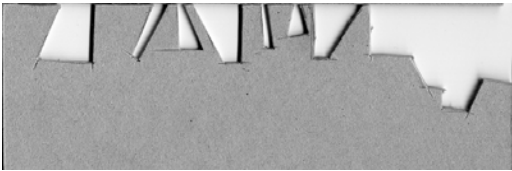
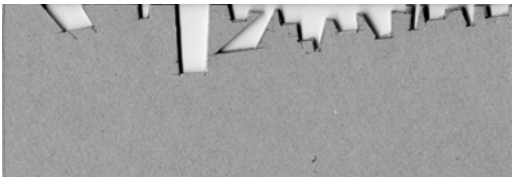
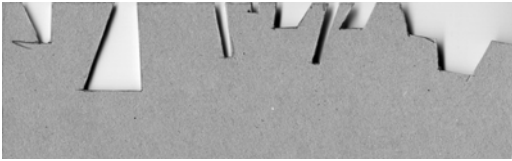
25. Διάγραμμα πρόθεσης.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

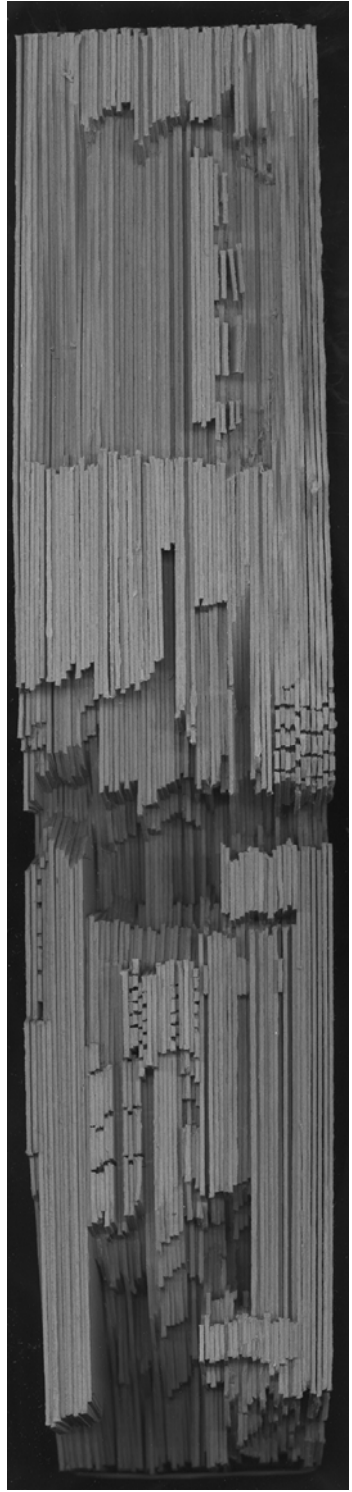
Η διαδικασία της επιχωμάτωσης υπήρξε η αφετηρία για τον τρόπο εργασίας. Η εκσκαφή, η μεταφορά γης, η ανακύκλωση της γης, η δυνατότητα μεταφοράς ενός μπλοκ γης και τοποθέτησης του σε ένα άλλο σημείο έφερε σαν αποτέλεσμα την χρήση της τομής, την υψομετρική διαβάθμιση γυρισμένη κατά 90° , ως εργαλείο σύνθεσης. Η αφαίρεση γης από ένα τόπο και η τοποθέτηση αυτής της γης κάπου αλλού με άλλο τρόπο. Η συνέχεια της ροής και η απότομη διακοπή λειτουργούν στην κατασκευή του νέου θαλάσσιου μετώπου της σκάλας της Ρέμβης.

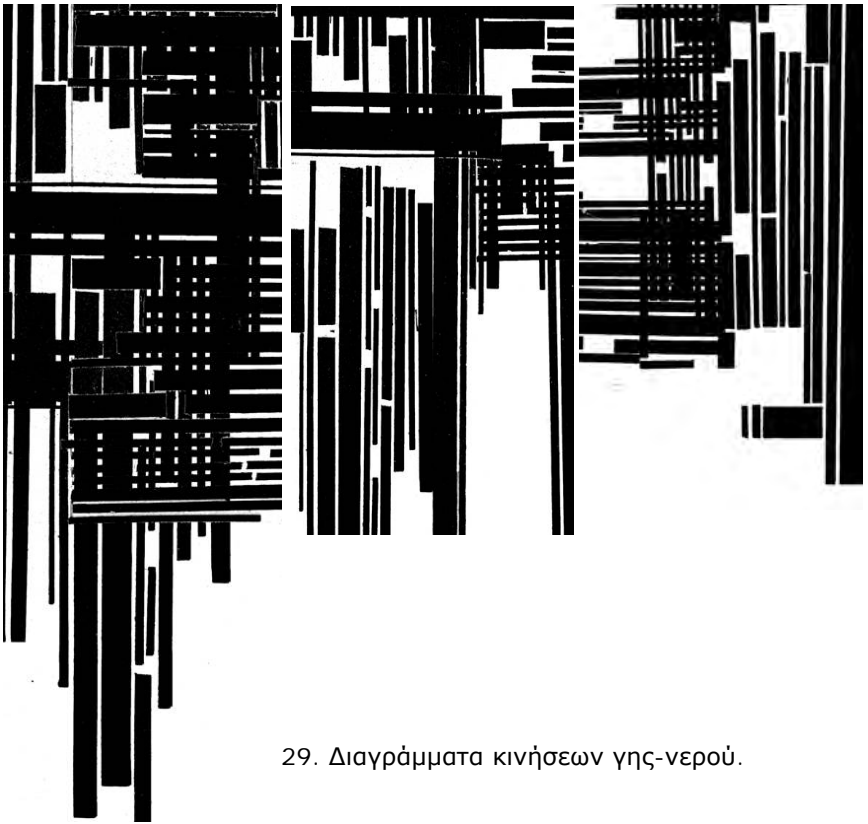
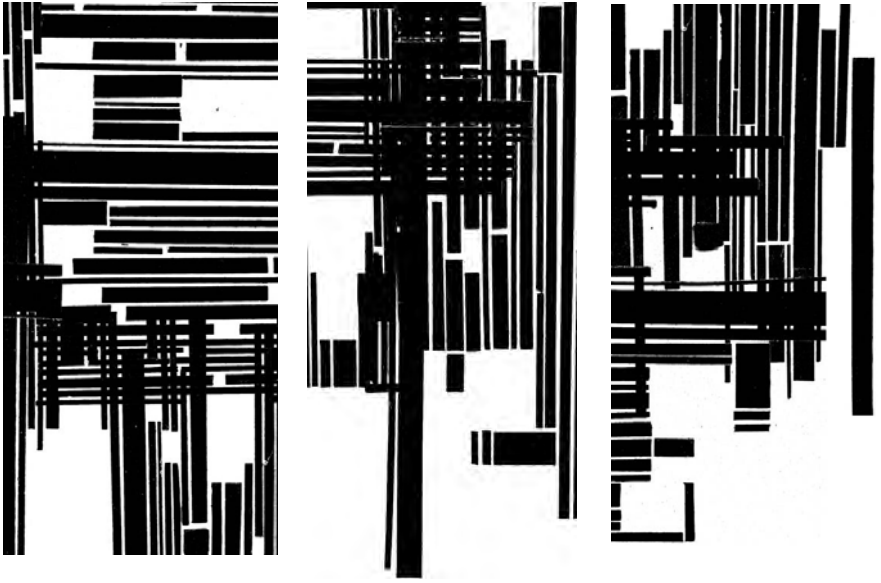

26. Σύνολο πανέλων.

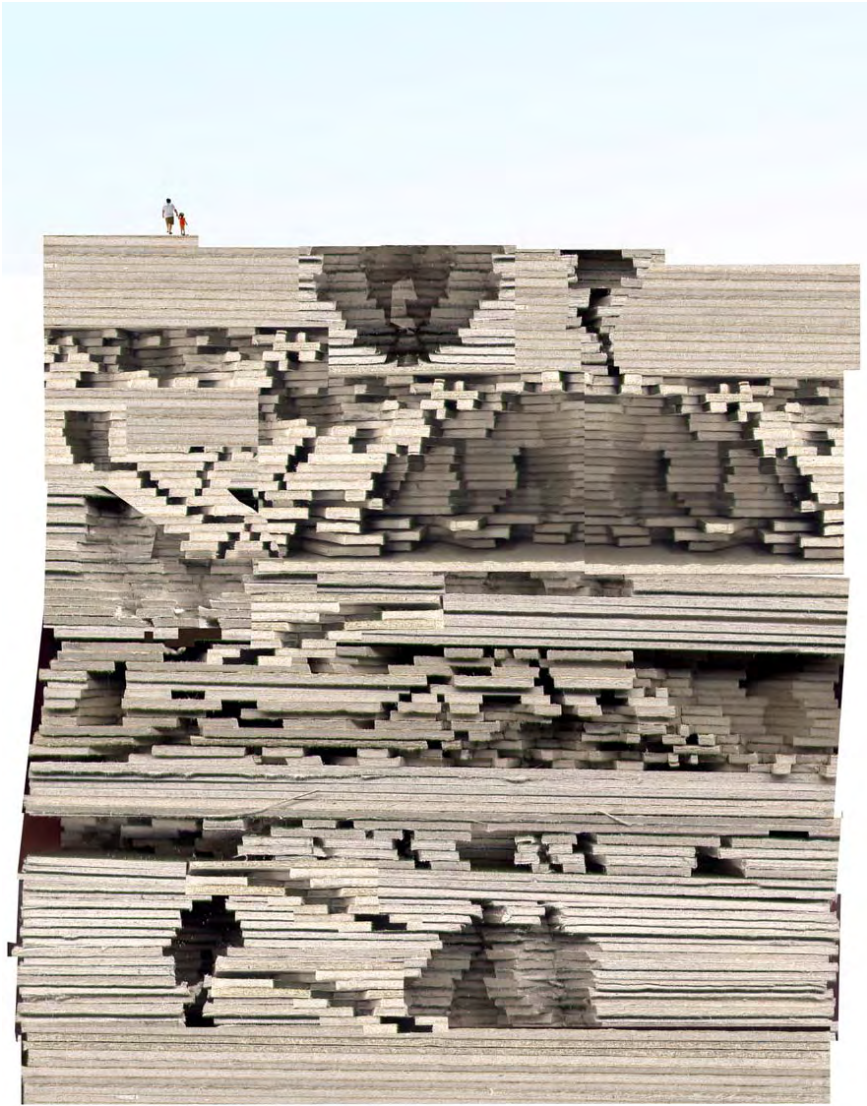

27. Πανέλα εργασίας.

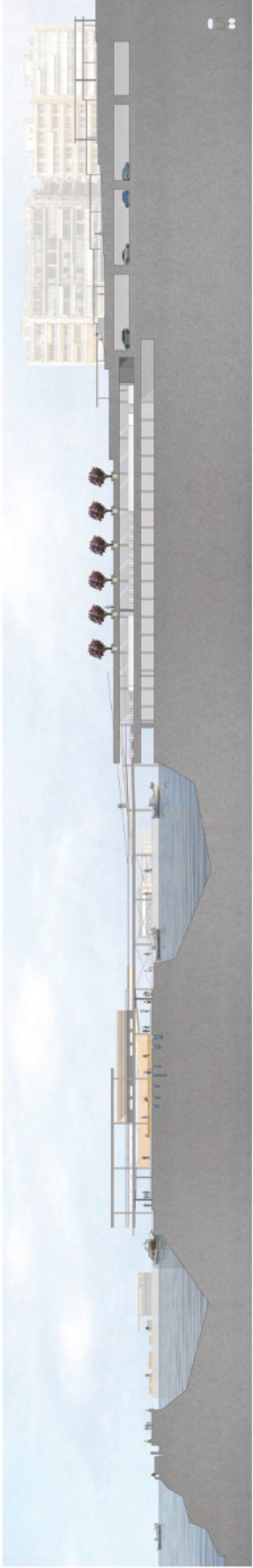
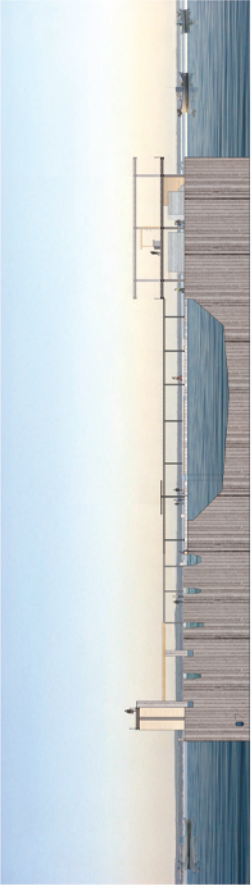

29. Διαγράμματα κινήσεων γης-νερού.

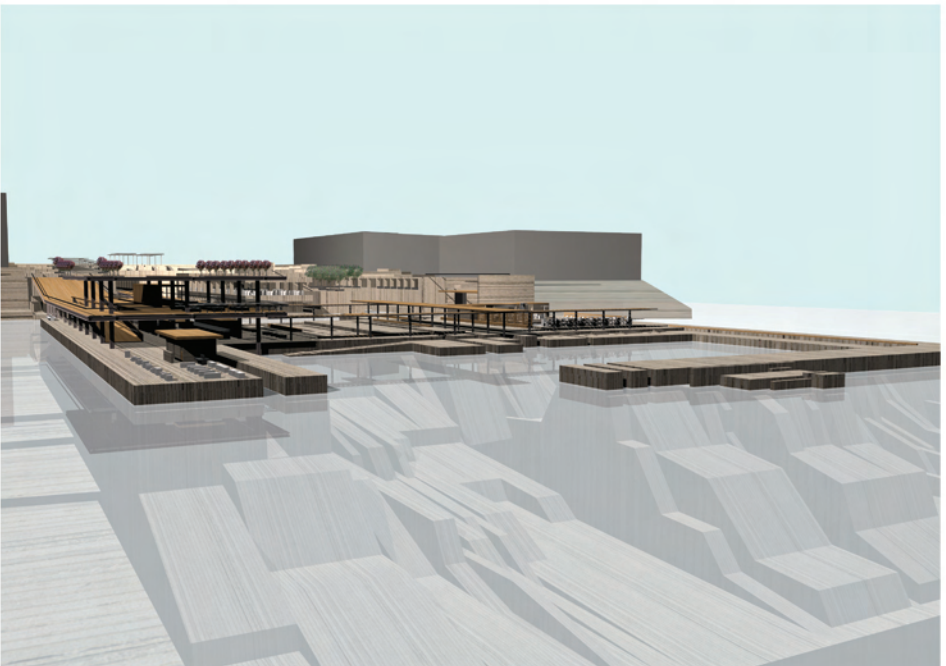
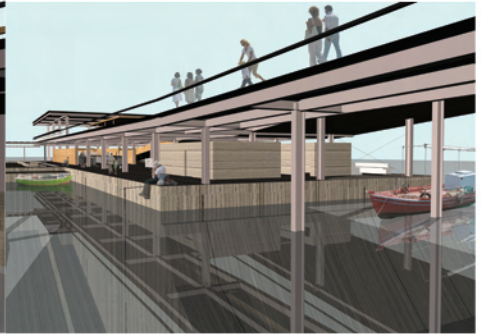
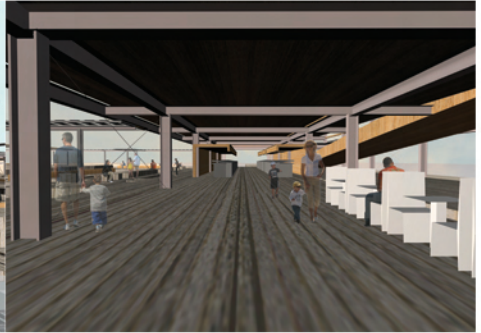
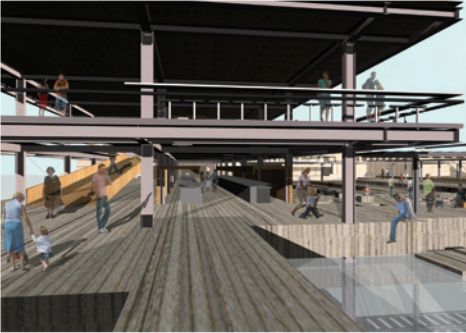
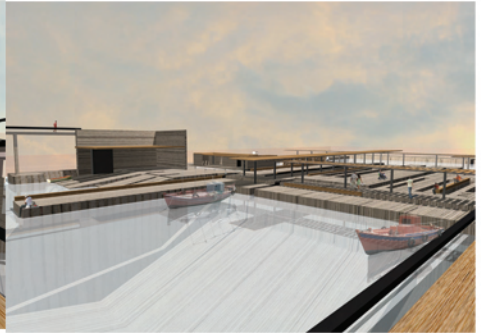
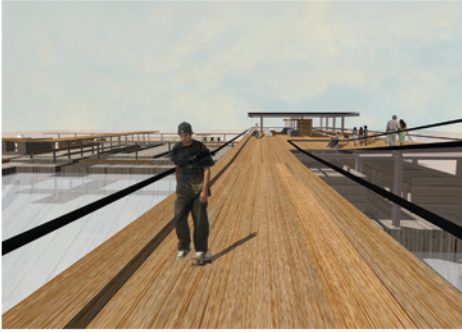

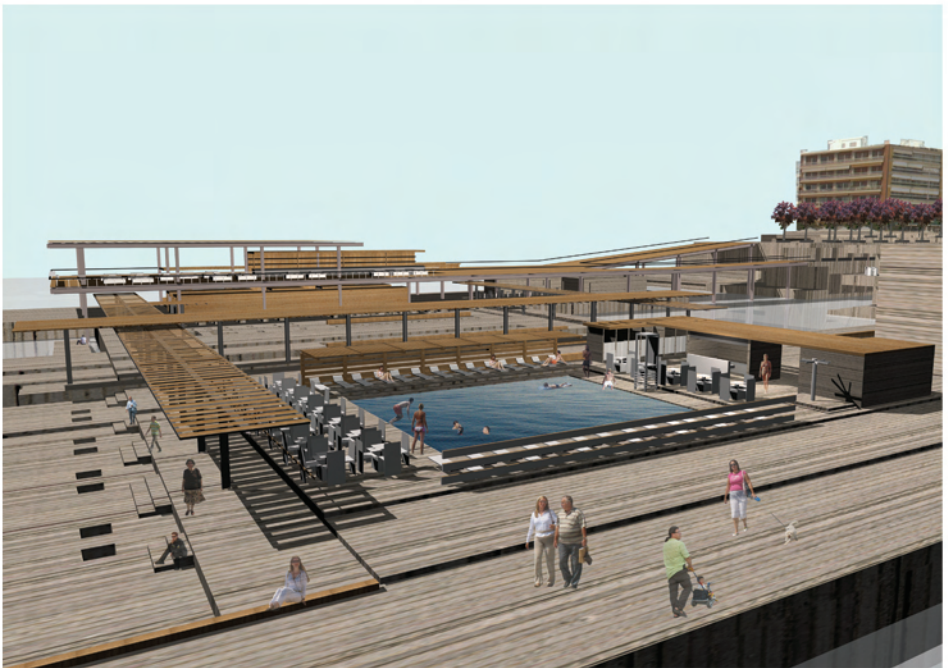
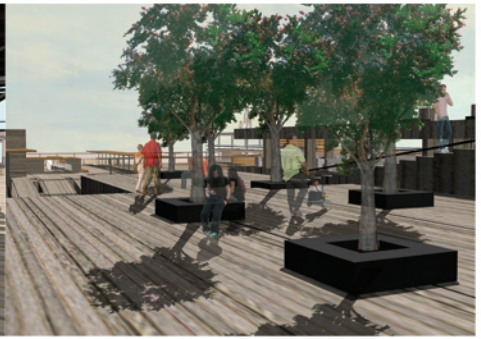
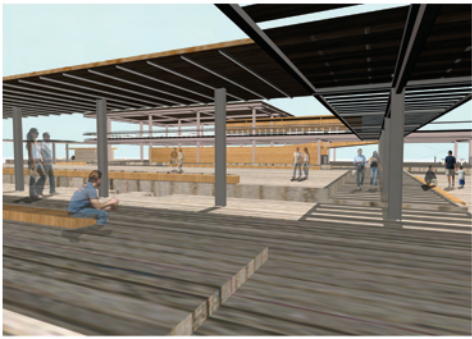
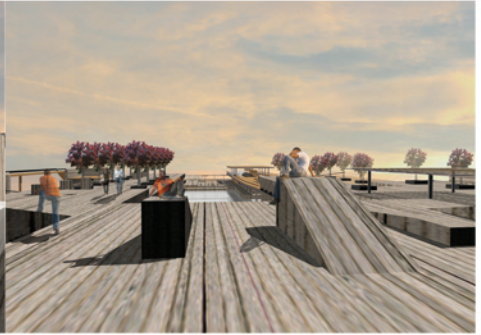
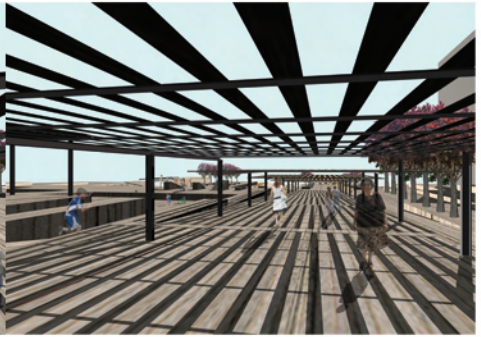
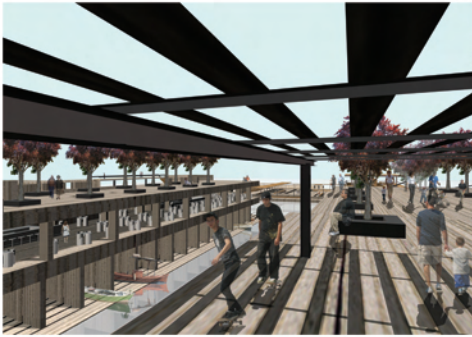
28. Κατασκευή τοπίου.

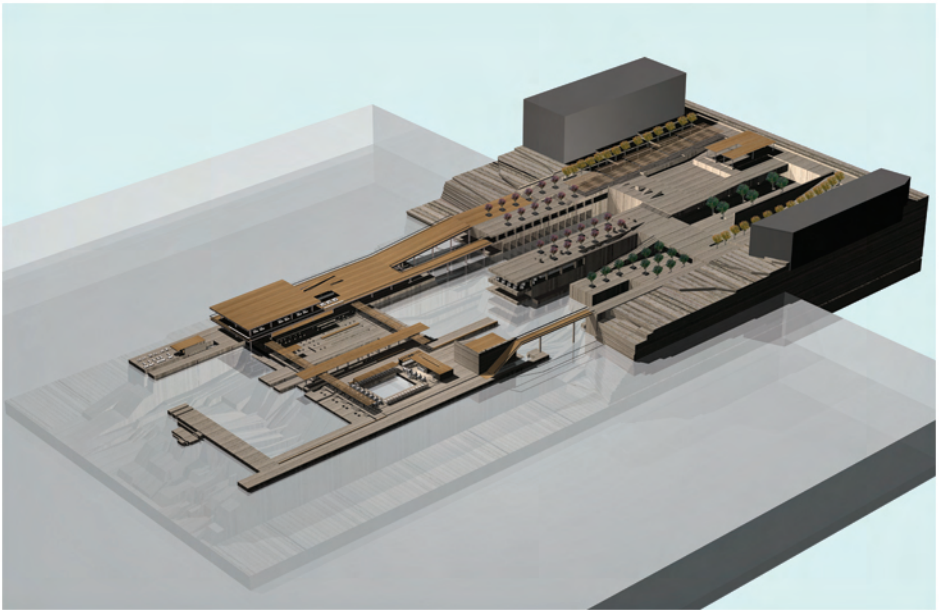
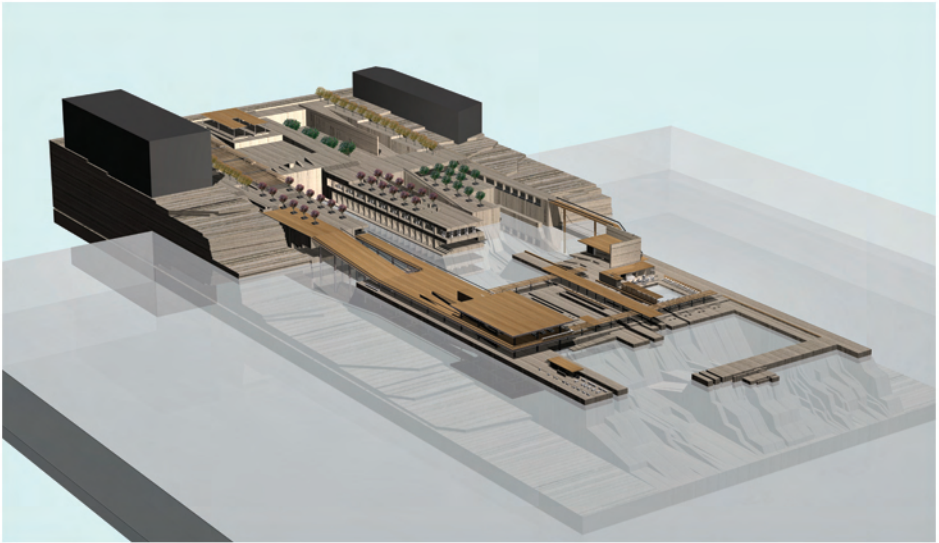

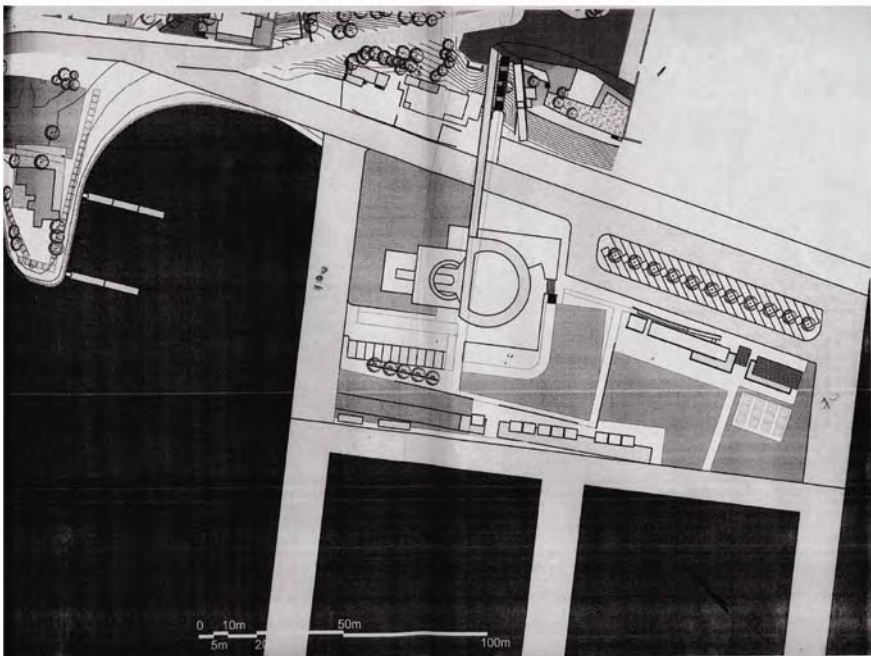
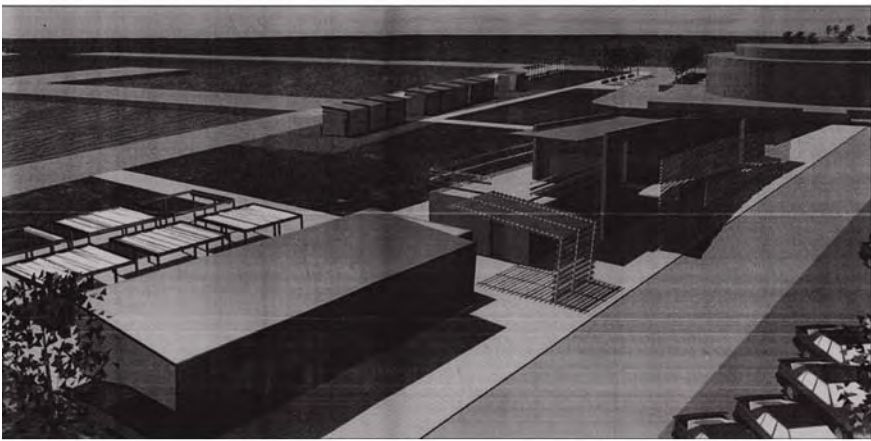
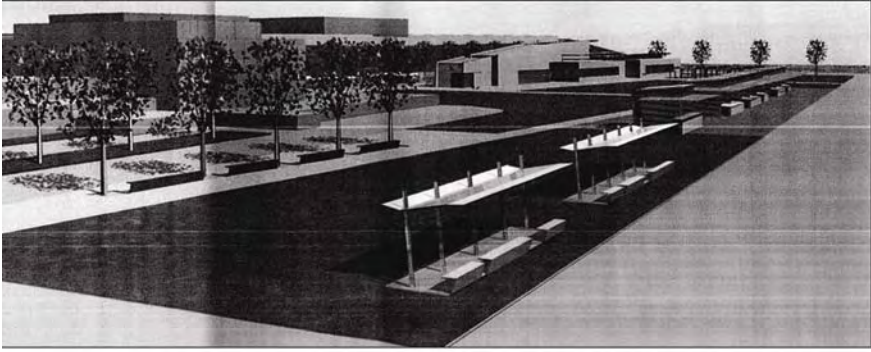

ΤΙ ΕΧΕΙ ΗΔΗ ΠΡΟΤΑΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Α. Η πρόταση του Α.Π.Θ. για τον σχεδιασμό του καταφυγίου των Αλιέων.

30. Οι χρήσεις που περιλαμβάνει η πρόταση εξυπηρετούν το αλιευτικό καταφύγιο και είναι: κτίριο του λιμενικού σώματος, κτίριο του συνεταιρισμού, εστιατόριο-ταβέρνα. Επίσης, υπάρχει χώρος στάθμευσης, ιχθυαγορά, αναψυκτήριο και υπαίθρια καθιστικά με στέγαστρα. Τέλος, διαγραμματικά συμπεριλαμβάνεται πρόταση για μουσείο- ενυδρείο.

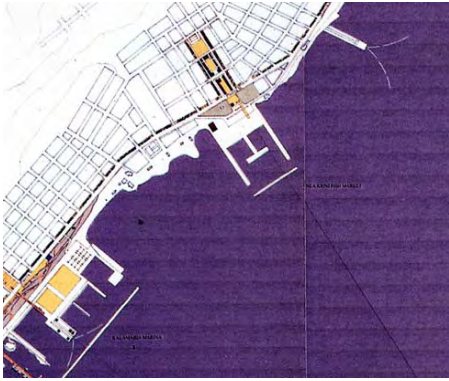
Β. Διεθνής Διαγωνισμός Αστικού Σχεδιασμού «Ανάδειξη του Θαλασσιού Μετώπου»

31. "Archipelagoes in the Flow", Toyo Ito, βραβείο.

32. diamonds for the little bride of the gulf, Engel & Zillich, βραβείο.

33. An urbanism of configurations, Yiannis Tsiomis, βραβείο

34. Γραφείο Δοξιάδη, συμμετοχή

35. Gregotti Associati International SRL

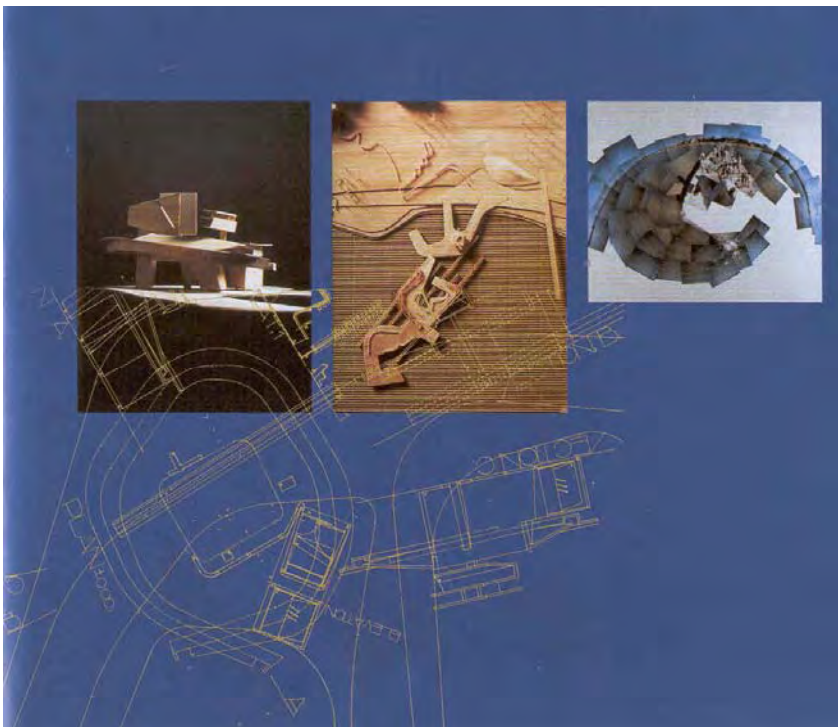
, έπαινος

36. Θ. Παπαγιάννης και συνεργάτες, συμμετοχή

Γ. Σχεδιασμός Προβλητών Αναμονής της Θαλάσσιας Συγκοινωνίας της Θεσσαλονίκης

37. Προβλήτα αναμονής και περίπτερο αναψυχής: Στάση «Νέα Κρήνη» Rem Koolhaas

38. Προβλήτα αναμονής και περίπτερο αναψυχής: Στάση «Καραμπουρνάκι» Enric Miralles

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

Η συνέχεια της πρότασης θα μπορούσε να είναι η δημιουργία ενός δίπολου μεταξύ της προτεινόμενης προβλήτας και την επέμβαση στο κενό τμήμα του κτήματος Παπά. Στο σημείο αυτό μπορεί να αναπτυχθεί το ενυδρείο που επιθυμεί να δημιουργήσει ο δήμος. Το κοινό λεξιλόγιο στον τρόπο σύνθεσης και στον τρόπο οργάνωσης μπορούν να δημιουργήσουν ένα σύνολο που θα μπορούσε να αναπτυχθεί σε επόμενους κενούς αντίστοιχους χώρους ανατολικότερα, ακολουθώντας τις προβλήτες του δρομολογίου των σκαφών και δημιουργώντας ένα σύστημα πολιτισμού-αναψυχής-μεταφοράς.

39. Η συνέχεια και η εμφάνιση νέων πλατφορμών στην επεκτεινόμενη πόλη.

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Περίληψη

«Προβλήτα» εδάφους

Σχεδιασμός νέας τοπιογραφίας της σκάλας της Ρέμβης

Η διαδικασία επιχωμάτωσης στην Θεσσαλονίκη εφαρμόστηκε και εξακολουθεί να εφαρμόζεται, μετατρέποντας την ακτογραμμή και οργανώνοντας το θαλάσσιο όριο. Η πόλη με αυτό τον τρόπο αποκτά ένα καθορισμένο αστικό παραθαλάσσιο μέτωπο.

Οι προβλήτες ενέργησαν, σε αυτή την εικόνα σαν κεραίες εκτόνωσης προς την θάλασσα, σαν εν δυνάμει τρόποι και χώροι επικοινωνίας με άλλα σημεία της πόλης. Οι θαλάσσιες διαδρομές, ως αναψυχή ή εργασία, η ψυχαγωγία της παράκτιας ζώνης που περιλαμβάνει διαδρομές περιπάτου, χώρους πολιτισμού, χώρους εστίασης και παλιότερα κολύμβησης αποτελούν αφορμές και λύσεις της πρότασης.

Η πλατφόρμα της νέας γης φέρει δίπολα που αλληλοσυμπληρώνονται και δημιουργούν πρώτον μια εικόνα ψυχαγωγίας που απευθύνεται σε όλους και δευτέρων εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τους ψαράδες της περιοχής.

Μαρίνα ψαράδων (μόνιμη στάση) - Μαρίνα πολυτελών σκαφών (προσωρινή στάση)

Χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων - Χώρος στάθμευσης πλεούμενων

Εστιατόριο Fast Fish – Πολυτελές εστιατόριο “Ρέμβη»

Πολυτελές εστιατόριο “Ρέμβη»- Summer Pool Remvi

Ράμπα περαντζάδας –Σκάλα άμεσης επικοινωνίας

Ήχος ανοιχτής θάλασσας – Ήχος εγκλωβισμένης Θάλασσας

Η Καθημερινή Ανάγκη – Η Ψυχαγωγία.

Synopsis

Land «Platform»

Constructing the new topiography of Remvi's pier.

The landfilling procedure is famous in Thessaloniki. As a result the coastline has turned into a rectilinear waterfront, losing all natural wharfs and shores.

The piers represent the expiation towards the sea. They are ways and places that communicate (connect) to other spots of the city. The sea courses, the seaside activities that include paved promenade, culture places, celebrated fish restaurants and former swimming shores were causations and solutions of this project.

The new land platform carries dipoles that work together and create firstly, the proper conditions of relaxation and entertainment for different groups of people and secondly the facilities that serve the fishermen of the area.

Trawler marina – Ship marina

Parking lot – Marinas

Fast Fish- Remvi Restaurant

Remvi Restaurant- Summer Pool Remvi

Promenade ramp - Urgent Stair

Sound of the sea- Sound of enclosed sea

The Everyday Need- The Entertainment

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδρεάδου – Καλλιπολίτη, Τατιάνα. *Καλαμαριά, συνθήκες και προβλήματα κατοικίας*. Θεσσαλονίκη, 1975.
2. Αλεξιάδου, Σωτηρία. *Εξοχική Κατοικία- Εξοχικός Οικισμός και η εξέλιξη τους σε Μόνιμη Κατοικία – Αστικό Προάστιο*. 2007.
3. Ζαφείρης, Χρίστος. *Εμείς του '60 οι Εκδρομείς*. Θεσσαλονίκη, 9, 58 FM- Εξάντας, 2000.
4. Ζαφείρης, Χρίστος. *Εν Θεσσαλονίκη 1900-1960*. Θεσσαλονίκη, Εξάντας, 1994.
5. Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού. *Η Καλαμαριά στο Μεσοπόλεμο (1920 –1940), Πρόσφυγες, Δημιουργώντας τη Νέα Πατρίδα*. Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 1998.
6. Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς. *Η Καλαμαριά Γράφει Ιστορία 1940 – 1967. Από την Επιβίωση στη Δημιουργία*. Θεσσαλονίκη, Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού, 2004.
7. Μέγας, Γιάννης- Νίκος Χορμός. *Η Θεσσαλονίκη μέσα από τον φακό του Γιώργου Λυκίδη*. εκδ. Ιανός, Θεσσαλονίκη, 2002.
8. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Οργανισμός Ρυθμιστικού σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης. *Μετασχηματισμοί του Αστικού Τοπίου- Αρχιτεκτονικές Μελέτες και Έργα του οργανισμού πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης Θεσσαλονίκη 1997*. Εκδοτικός οίκος Α.Α. Λιβάνη, Θεσσαλονίκη, 1997.
9. Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης Θεσσαλονίκη 1997. *Μετασχηματίζοντας την πόλη – Διεθνείς Διαγωνισμοί Αστικού σχεδιασμού για τη Θεσσαλονίκη*. Andreas Papadakis Publisher, Θεσσαλονίκη, 1997.
10. Στεργίου, Αγγελική – Ελένη Μπιρμπίλη. *Αρετσού –Νέο Ρύσιο διαχρονική πορεία*. Θεσσαλονίκη, Ήδυλος, 1998.
11. Στεργίου, Αγγελική. *Καλαμαριά, Μνήμη και Φως*. Θεσσαλονίκη, Δήμος Καλαμαριάς, 1993.
12. Στεργίου Αγγελική, Η Καλαμαριά, χθες, σήμερα, αύριο.
13. Περιοδικό «Χίλια δέντρα» τ.4, Σεπτέμβριος 1999.